

Olsztyn, 11 października 2019 r.

PS-IV.431.2.5.2019.KG

Pan
Łukasz Kuszyński
Dyrektor Domu Pomocy
Społecznej „Lili”
w Golubiach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przeprowadził w dniach: 28 lutego, 18 i 29 marca 2019 r. kontrolę doraźną Domu Pomocy Społecznej „Lili” w Golubiach. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 9a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) – zwanej dalej ustawą, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnień Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.145.2019 z dnia 26 lutego 2019 r. oraz Nr FK-IV.0030.212.2019 z dnia 12 marca 2019 r.

Przedmiotem kontroli było przestrzeganie praw mieszkańców Domu Pomocy Społecznej, jakość świadczonych usług, spełnianie standardu przez Dom, określonego w rozporządzeniu MPiPS ws. domów pomocy społecznej, w związku z sygnałami przekazanymi do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie dot. nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki.

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole, podpisanym przez Pana 6 września 2019 r. (data wpływu do tut. Urzędu 11 września 2019 r.). Do protokołu wniósł Pan zastrzeżenia. W wyniku ich analizy stwierdzono, że są one bezzasadne.

Ustaień kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentów, wizji lokalnej, obserwacji i rozmów z mieszkańcami i pracownikami Domu, ustnych wyjaśnień lekarza psychiatry oraz wyjaśnień i informacji udzielonych przez Pana, w związku z prowadzoną kontrolą.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Domu Pomocy Społecznej „Lili” w Golubiach oceniono negatywnie.

Dom Pomocy Społecznej „Lili” w Golubiach jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, funkcjonującą bez zlecenia powiatu lub gminy. Podmiotem prowadzącym jest Mazurska Wspólnota Gospodarcza Sp. z o.o. z siedzibą w Golubiach.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski decyzją znak: PS-IV.9423.3.4.2016.MK z dnia 31 sierpnia 2016 r. wydał Mazurskiej Wspólnocie Gospodarczej Sp. z o.o. w Golubiach zezwolenie na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej „Lili” w Golubiach, przeznaczonego dla 100 osób przewlekle psychicznie chorych.

Kontrola doraźna Domu Pomocy Społecznej „Lili” w Golubiach została przeprowadzona w związku z sygnałami jakie wpłynęły do tut. Wydziału w sprawie nieprawidłowości w funkcjonowaniu jednostki tj.:

- brak zapewnienia dojazdu do poradni specjalistycznej,
- brak zajęć z terapii zajęciowej i usprawniania ruchowego,
- wydawanie zimnych posiłków,
- niezasadne rozwiązywanie umów cywilnoprawnych dot. pobytu mieszkańca w domu.

W zakresie braku zapewnienia dojazdu do poradni specjalistycznej stwierdzono, że:

- Mieszkaniec Domu został dowieziony do poradni specjalistycznej. Zespół inspektorów, jednak nie był w stanie jednoznacznie stwierdzić czy we właściwym terminie. Udzielono Panu instruktażu, iż w przypadku każdej zmiany dot. wyjazdu na umówioną wizytę do jednostek służby zdrowia, należy informować mieszkańców, podając przyczynę zaistniałej sytuacji.

W zakresie braku zajęć z terapii zajęciowej i usprawniania ruchowego stwierdzono, że:

- W DPS, w trakcie prowadzonej kontroli, nie odbywały się zajęcia z terapii zajęciowej i usprawniania ruchowego.
Powyższa sytuacja spowodowana była [REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE] terapeuty zajęciowego, [REDAKTOWANE]
instruktora ds. kulturalno-oświatowych, a także brakiem zatrudnienia rehabilitanta czy fizjoterapeuty. Podczas nieobecności ww. osób zajęcia prowadził jedynie drugi instruktor ds. kulturalno-oświatowych, jednakże w ograniczonym zakresie, tj. 2 razy w tygodniu po 2 godziny, co przy liczbie mieszkańców wynoszącej 100, jest zdecydowanie niewystarczające. Ponadto pomieszczenia przeznaczone do zajęć z terapii zajęciowej oraz pomieszczenie, w którym zajęcia prowadził pracownik ds. kulturalno-oświatowych, w dniach prowadzenia kontroli, były zamknięte. Na terenie Domu, nie odbywały się żadne zajęcia. Jedynie w pomieszczeniu do rehabilitacji obecna była osoba, która zajmowała się mieszkańcem. Brak zajęć potwierdzili również mieszkańcy Domu, z którymi były prowadzone rozmowy. Z wyjaśnień Pana wynikało, że: „W zastępstwie opiekunki organizowały czas mieszkańcom w pracowni terapii zajęciowej”. W toku prowadzonej kontroli ustalono, że powyższe nie było możliwe, ze względu m. in. na nieliczny personel opiekuńczy na dyżurze, zajmujący się 98 mieszkańcami Domu, w tym 12 osobami leżącymi, a także obciążenie ww. personelu

dotychczasowymi obowiązkami. Należy również wskazać, że zakres czynności opiekunek uwzględniał jedynie motywowanie mieszkańca m. in. do udziału w zajęciach terapeutycznych, a nie prowadzenie zajęć.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 10 lit.b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, w zakresie usług opiekuńczych i wspomagających zapewnia się mieszkańcom domu organizację zajęć terapeutycznych, w tym terapii zajęciowej, w pracowniach terapii, a w przypadku osób przebywających w domach o których mowa w art. 56 pkt 3 i 4 ustawy, także umożliwienie korzystania z usług w warsztatach terapii zajęciowej.

Stosownie do § 6 ust. 1 pkt 2 lit.e rozporządzenia w sprawie dps, Dom uznaje się za spełniający warunki, jeżeli znajdują się w nim m. in.: (...) pomieszczenia do terapii i rehabilitacji (...).

W związku z powyższym wskazane jest aby DPS zatrudniał rehabilitanta czy fizjoterapeutę, którzy będą zabezpieczać potrzeby mieszkańców.

W myśl § 5 ust. 1 pkt 3 lit.b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, Dom niezależnie od typu, świadczy usługi wspomagające, polegające na podnoszeniu sprawności i aktywizowaniu mieszkańców domu, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej.

W toku kontroli ustalono również, że poza czynnościami związanymi z bezpośrednią opieką nad mieszkańcami, opiekunowie zajmowali się również utrzymaniem czystości w pokojach mieszkańców.

Wykonywanie powyższych czynności powierzonych opiekunom są niezgodne z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2018 r., poz. 227) oraz opracowanym do ww. rozporządzenia opisem stanowiska pracy.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą obniżeniem jakości świadczonych usług na rzecz mieszkańców.

Ponadto w związku zatrudnieniem w DPS większej liczby pokojowych niż opiekunów, udzielono Panu instruktazu dot. podjęcia działań w kierunku zwiększenia zatrudnienia personelu świadczącego usługi związane z bezpośrednią opieką nad mieszkańcami.

W zakresie wydawania zimnych posiłków, stwierdzono, że:

- Mieszkańcy Domu w trakcie prowadzonych z nimi rozmów zgłaszali uwagi do jakości otrzymywanych posiłków, jak również, że posiłki były zimne. Jednocześnie wskazywali, że ww. sytuacja zmieniła się wraz ze zmianą firmy, przygotowującej posiłki.

Mając powyższe na uwadze udzielono Panu instruktazu w zakresie prowadzenia nadzoru, aby wydawane posiłki były zawsze ciepłe.

W zakresie niezasadnego rozwiązywania umów cywilnoprawnych dot. pobytu mieszkańca w domu, stwierdzono, że:

- DPS podjął decyzję o wypowiedzeniu umów dot. pobytu w Domu, wobec 3 mieszkańców, którzy byli skierowani przez gminy, na podstawie art. 65 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Złożył Pan wyjaśnienia w zakresie powodów związanych z wypowiedzeniem umów. Powyższe wskazywało, że mieszkańcy znajdowali się w szczególnie trudnych sytuacjach, związanych z pogorszeniem stanu zdrowia i kondycji psychofizycznej.

Ustalono, że wsparcie jakie udzielał DPS, nie było w pełni dostosowane do ich potrzeb. Dom zapewniał pomoc psychologa oraz lekarza psychiatry, jednakże w ograniczonym zakresie. Ponadto zdarzały się sytuacje, że w jednostce nie była prowadzona terapia zajęciowa, jak też zajęcia z usprawniania ruchowego. Brak stałych i kompleksowych działań mogło mieć wpływ na brak poprawy stanu psychofizycznego wskazanych mieszkańców.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie dps, warunkiem efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających jest zapewnianie mieszkańcom domu kontaktu z psychologiem, a w przypadku domów, o których mowa: w art. 56 pkt 3 i 7 ustawy – również z psychiatrą. Natomiast stosownie do art. 55 ustawy o pomocy społecznej, dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Zakres i poziom świadczonych usług powinien uwzględniać m.in. stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowała nieuzasadnionym pozbawieniem mieszkańców prawa do pobytu w Domu Pomocy Społecznej odpowiedniego typu.

- W indywidualnych planach wsparcia ww. mieszkańców, brak było wskazań w zakresie zajęć z psychologiem oraz informacji dot. wskazań/opinii psychologa oraz lekarza psychiatry. Ponadto w protokołach z posiedzeń zespołu terapeutyczno-opiekuńczego, brak było informacji nt. stanu zdrowia mieszkańców, przekazywanych przez Pana ww. zespołowi, pozyskanych od lekarza psychiatry. Na podstawie ww. protokołów stwierdzono, że podczas oceny indywidualnych planów wsparcia mieszkańców, nie zawsze był obecny pracownik pierwszego kontaktu. W dokumentacji brak było również wskazania powodu ww. sytuacji. Powyższa nieprawidłowość skutkowała brakiem możliwości skutecznego oddziaływania terapeutyczno-opiekuńczego.

Szczegółowe ustalenia w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości przedstawione zostały w protokole z kontroli. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli oraz w niniejszym wystąpieniu.

Osobą odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości jest Pan jako dyrektor jednostki. Przyczyną wystąpienia nieprawidłowości był niedostateczny nadzór z Pana strony, jak również niestosowanie, przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa.

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez Pana stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

- Zapewnić stały dostęp do zajęć z terapii zajęciowej oraz usprawniania ruchowego, w celu zwiększenia poziomu aktywności i sprawności mieszkańców, jak również zapewnić ciągłość pracy personelu prowadzącego zajęcia z terapii zajęciowej i rehabilitacji, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 10 lit.b rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 734 ze zm.). W przypadku dłuższych nieobecności pracowników w pracy zatrudniać pracowników na zastępstwa, zgodnie z ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. kodeks pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1040 ze zm.).
- Osobom zatrudnionym na stanowisku opiekuna powierzać wyłącznie czynności związane z bezpośrednią opieką nad mieszkańcem, zgodnie z opisem stanowiska opracowanym do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2018 r., poz. 227). Utrzymywanie czystości w pokojach mieszkańców powierzać osobom zatrudnionym na stanowisku pokojowa.
- Podejmować kompleksowe działania, w tym także zapewniać mieszkańcom stały kontakt z psychologiem i psychiatrą, w celu poprawy stanu psychofizycznego mieszkańców DPS, znajdujących się w szczególnie trudnych sytuacjach, zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Wyeliminować sytuacje wypowiedzenia umów dot. pobytu mieszkańców w Domu z powodu pogorszenia się ich stanu zdrowia i kondycji psychofizycznej.
- W indywidualnych planach wsparcia mieszkańców określać zakres usług, zgodny z indywidualnymi potrzebami mieszkańca, uwzględniając zapewnienie kontaktu z psychologiem oraz lekarzem psychiatrą, zgodnie z § 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Zawierać również informacje dot. wskazań/opinii ww. specjalistów. W protokołach z posiedzeń zespołu terapeutyczno-opiekuńczego zawierać informacje nt. stanu zdrowia mieszkańców, przekazywanych przez Pana zespołowi terapeutyczno-opiekuńczego, pozyskanych od lekarza psychiatry. Przestrzegać zasady aby w posiedzeniach zespołu uczestniczył pracownik pierwszego kontaktu. Powód braku takiej możliwości odpowiednio dokumentować.

Uwzględniając instruktaż udzielony przez zespół inspektorów w czasie prowadzenia kontroli doraźnej w Domu Pomocy Społecznej „Lili” w Golubiach wskazuję następujące działania:

- Informować mieszkańców Domu o każdej zmianie dot. wyjazdu na umówioną wizytę do jednostek służby zdrowia, a także podawać przyczynę zaistniałej sytuacji.

- Prowadzić nadzór nad wydawaniem posiłków, tak aby wydawane posiłki były zawsze ciepłe.
- Podjąć działania w kierunku zwiększenia zatrudnienia osób na stanowisku opiekuna.
- Podjąć działania w kierunku zatrudnienia fizjoterapeuty czy rehabilitanta, w celu zwiększania poziomu aktywności i sprawności mieszkańców.

Proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, powołując się na znak pisma.

Jednocześnie na podstawie art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa wyżej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w art. 128 ust. 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Jabłonka-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej